

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ТАНЕЦЬ»

**Освітній ступень «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійні програми: «Музичне
мистецтво естради», «Звукорежисура»,
«Спів», «Інструментальне виконавство (за
видами)»**

Мова викладання : українська

Керівник курсу:

Борисенко Тетяна Вікторівна Викладач-методист, вищої кваліфікаційної категорії

Контактна інформація:

borisenkot382@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

Прореквізити: Спеціальний клас., Сценічно-виконавська майстерність

Постреквізити: Концертно-виконавська практика, Звукорежисерська концертна практика

Призначення дисципліни

Призначенням дисципліни «Танець» є: всебічний розвиток тіла студента за допомогою різноманітних по формі тренінгів; активний розвиток, удосконалення координаційних прийомів руху майбутнього виконавця; усунення індивідуальних рухових недоліків; удосконалення музикальності і ритмічності; розширення діапазону рухових можливостей кожного здобувача вищої освіти; в процесі активізації руху поліпшення психологічного стану студента, підвищення його інтересу до творчого процесу; розвиток відчуття ритму, почуття тактових відтінків, загальної музикальності; відпрацювання граціозності виконання рухів; розвиток практичних вмінь та навичок виконання танцювальних рухів; оволодіння вміннями та навичками, необхідними для створення різних за жанром танцювальних композицій, що сприяє розвитку, самостійності і власного бачення в процесі підготовки концертного виступу; розвиток творчої особистості, творчого мислення і креативності в вирішенні творчих завдань; створення гармонійного образу з відчуттям простору і часу, основних його ознак; розвиток естетичного смаку, сценічної культури і відповідної власної самооцінки; набуття професійних вмінь для процесу побудови пластичної фрази, обов'язково і побудова діалогу з глядачем або партнером на сцені на основі професійних навичок.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Танець» – розкриття творчих здібностей, спрямованість на виховання сценічної культури музиканта-виконавця, набуття професійних вмінь і навичок відтворення досконалого образу на сцені, вміння використовувати свою пластичну виразність у творчому

процесі підготовки виступу і під час сценічної діяльності, концентрація уваги з боку акторської виразності, обов'язкове органічне поєднання музики, пластики як важливих складових системи акторського вокального виконавства, створення умов для самореалізації і саморозвитку за допомогою факту образності і пластичності, координації рухів та їх сполучень, поєднання рухів і співу, засвоєння студентами основ хореографії, оволодіння навичками та уміннями відтворення простих танцювальних схем, розвиток танцювально-пластичної культури та її удосконалення.

Відповідно до відбіркового компоненту освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Танець» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 2 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 7 - здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК 8 - здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

ЗК17 - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК1 - здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

СК2 – здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у виконавській діяльності;

СК13 – здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Зміст і структура курсу

Тема	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі			
Лекції		Семінари	Практичні	Індивідуальні	Самостійна робота		Лекції	Семінари	Практичні	Індивідуальні
МОДУЛЬ 1										
Змістовий модуль 1. Танець. Пластичність і скульптурність. Поняття культури руху.										

Тема 1. Вступ. Дисципліна «Танець» в процесі підготовки музиканта. Танець як вид мистецтва.	7			4		3	7			1		6
Тема 2. Поняття «культури руху». Сценічний рух – основа пластичного образу виконавця.	7			4		3	7			1		6
Разом за змістовим модулем 1:	14			8		6	14			2		12
Змістовий модуль 2. Розвиток і виховання психофізичного апарату.												
Тема 3. Тіло як інструмент виконавця. Його скульптурність. Статика і рух. Поза як елемент пластики артиста. Крупний план руху.	7			4		3	7			1		6
Тема 4. Спостережливість, розвиток пам'яті Загальні навички сценічного руху. Інерція та принцип її керування. Поняття рівноваги. Вправи на розвиток гнучкості. Їх функціонування	7			4		3	7			1		6
Тема 5. Підвищення активності тіла. Сила і витривалість. Швидкість і темп.	5			2		3	5			1		4
Разом за змістовим модулем 2:	19			10		9	19			3		16
Змістовий модуль 3. Пластична виразність.												
Тема 6. Пластика рук. Жест – виразний компонент пластичної культури. Мистецтво пантоміми. Музично – пластичні імпровізації.	8			4		4	8			1		7
Тема 7. Якість сценічної виразності – артистизм.	5			2		3	5			1		4
Разом за змістовим модулем 3:	13			6		7	13			2		11
Змістовий модуль 4. Танцювальні культури народів світу.												
Тема 8. Танцювальна культура. Лексична	7			4		3	7			1		6

основа танцювальних форм різних народів світу.												
Тема 9. Основні положення рук, голови, корпусу. Характерні прийоми координування. Основні позиції ніг. Прості та комбіновані кроки. Бічні кроки.	7			4		3	7			2		5
Разом за змістовим модулем 4:	14			8		6	14			3		11
Разом за модулем 1:	60			32		28	60			10		50
МОДУЛЬ 2												
Змістовий модуль 5. Історичний розвиток танцю як пластичне відображення культури часу.												
Тема 10. Характерні ознаки та періодизація історико - побутового танцю. Історико-побутовий танець у практиці музично-драматичного театру.	7			4		3	7			1		6
Тема 11. Танцювальні форми епохи середньовіччя. Їх народна основа.	5			2		3	5			1		4
Тема 12. Стьльова поведінка західноєвропейського суспільства XVI – XVII ст. Пластичні характеристики кавалера, дами. Школа великого плащу. Парні вправи.	7			4		3	7			1		6
Тема 13. Стьльові особливості в поведінці європейського суспільства XVIII ст. та їх відбиття в культурі танцю. Особливості в пластичному малюнку кавалера, дами в XVIII ст. Привітальний жест, реверанс. Комплексні вправи.	7			4		3	7			1		6
Тема 14. Західноєвропейське суспільство XIX – XX	7			4		3	7			1		6

ст., особливості стильової поведінки, пластичні характеристики. Привітання і манери за столом. Візити і поведінка на балу.												
Разом за змістовим модулем 5:	33			18		15	33			5		28
Змістовий модуль 6. Характерні ознаки та стилістичні особливості українського народного танцю.												
Тема 15. Автентичне мистецтво – первісні форми танцю та їх історична трансформація. Регіональні особливості українського танцю (оглядово).	7			4		3	7			1		6
Тема 16. Народні свята та обряди – невід'ємна частина народної творчості (оглядово). Основні положення корпусу, голови, ніг, рук в українському танці. Танцювальні кроки, біги. Загальна система рухів українського танцю.	5			2		3	5			1		4
Разом за змістовим модулем 6:	12			6		6	12			2		10
Змістовий модуль 7. Танцювальна творчість.												
Тема 17. Імпровізація танцювальних рухів. Варіативні форми етюдів. Прийоми комбінування рухів. Відпрацювання простих комбінаторних сполучень та поєднання їх в образні етюди.	8			4		4	8			2		6
Тема 18. Танцювальні комбінації та етюди. Основні закони побудови образного етюду на фольклорній основі. Сучасна інтерпретація фольклору.	7			4		3	7			1		6

Разом за змістовим модулем 7:	15			8		7	15			3		12
Разом за модулем 2:	60			32		28	60			10		50
Всього:	120			64		56	120			20		100

Організація самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «Танець» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Під час самостійної роботи студенту необхідно керуватися певними принципами:

- самоосвіта – це природна необхідність розвитку свого творчого потенціалу, спроможність активізувати викладацькі здібності, підвищувати інтелектуальний рівень;
- самодисципліна – це здатність охопити велику кількість інформаційного матеріалу;
- самоконтроль – допомагає побачити та засвоїти сутність явища, детально проаналізувати і логічно вирішити творчі завдання різного рівня складності;
- складання індивідуальних тренінгів, відпрацювання комбінаторних поєднань з атрибутами. Індивідуальний тренінг може складатися з вправ на відчуття балансу, розвитку координації, обертових вправ, вправ по удосконаленню м'язового апарату.

Кожний фактор – роботи з відео матеріалів за рекомендацією викладача, його вимогою окремих концертних виступів співаків, уривків спектаклю в оперному, пантомімо-пластичному та театру оперети.

Робота з літературою і відеоматеріалом використовується переважно в ході самостійних занять, як ефективна форма поліпшення якості навчання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література.

1. Бермудес Д.В. Дозування фізичного навантаження реалізації варіативних модулів з елементами хореографії і методичні рекомендації./ Упор. Д.В. Бермудес. – Суми Видавництво Сум ДПУіМ. А.С.Макаренко, 2014,- 237 с.
2. Бурназова В.В. Виконавська самостійність у системі формування професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців мистецьких дисциплін як фактор формування їх професійної самореалізації : колективна монографія/за ред.. Омельченко А.І. – Мелітополь, 2019, - 190 с.
3. Бубела О.Ю. 700 вправ формування правильної постави: навчально-методичний посібник. – Львів: Українські технології, 2002,- 300 с.

4. Сценічний рух як складова професійної підготовки студентів спеціальності акторська майстерність: Зб. наукових праць. – Вінниця, 2014,- 210 с.
5. Васірук С.О. Історико - побутовий танець/навч. методичний посібник для студентів мистецьких спеціальностей вищих навчальних закладів, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2012,- 127 с.
6. Голдрич О. Хореографія. – Львів : Край, 2003,- 76 с.
7. Кирилюк В.М. Дихання в хореографії. – К.: ДАКККіМ, 2009,- 99 с.
8. Ленська П.Г., Бесарайчук Г.В., Борисова В.В., Головата Р.В., Методичні основи хореографії : Методичний посібник. - Кам'янець – Подільський, 2017,- 80 с.
9. Падалка Г.М. Мистецтво і особистість. – Мистецтво, № 2, 2007,- 5 с.
10. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва/теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. – К.: Освіта України, 2008,- 274 с.
11. Планета українського танцю. - Випуск 25, 2011,- 39 с.
12. Рудницька О.П. Українське мистецтво в полікультурному просторі : навчальний посібник. – К.: ЕКсоб, 2000,- 189с
13. Старостін Ю. Акторський тренінг: його зміст та основа. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. Карпенко-Карого, 2019: Вип.2.- 215 с.
14. Самина О. Хореографічна культура у контексті реалізації мистецької освіти / Світ виховання. – К.; 2007,- 320 с.
15. Степанов Л. Народно-сценічний танець. – Харків: Основа, 2001,- 390 с.
16. Чернишенко Т.М. Словник визначень основних музичних і танцювальних термінів та понять курсу «Ритміка і хореографія». Музично-ритмічне виховання для студентів денної та заочної форми навчання. – Вінниця, 2015,- 330 с.

Допоміжна література.

1. Бермудес Д. В. Музична ритміка і хореографі. Практикум: навчально-методичний посібник для студентів. – Суми, 2009,- 250 с.
2. Голдрич О. Барви Карпат. – Львів ; Край, 2003,- 84 с.
3. Дрознін А. Б. Фізіологічний принцип за методикою А. Дрозніна. – 2004,- 39 с.
4. Завацька О.Ю. Симетрія елементів хореографії та хорового співу в сучасному музичному просторі України.2016,- 158 с.
5. Осіпова І.Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії.: Посібник для молоді яка навчається у навчальних закладах. – Суми : СУМДПУІМ. А.С. Макареко, 2004,- 116 с.
6. Павлюк Г. Індеоністична, рекреаційно-оздоровча та виховна функція в системі хореографічної освіти. – Рідна школа, 2009: вип. 2,- 44 с.
7. Петрина Р. Формування правильної постанови з використанням елементів хореографії / Р. Петрина, І. Аблікова / Сучасні проблеми розвитку, 2012,- 136с.
8. Поклад І. Танець та його функції в історії людства /культурно-історичний

- та психологічний аналіз/ І Поклад //Українське мистецтво: матеріали дослідження, рецензії:- К.:Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології, 2005. - 232 с.
9. Сварник Б.В. Поезія фізичного виховання Е. Декру в контексті формування сучасного мистецтва пантоміми. Мистецтвознавство.№ 2, 2018, с 148 – 153 с.
 - 10.Сучасний словник – довідник з мистецтв / Науковий ред.. А.А. Лилік-Пашаєв. – М, 2000,- 117 с.
 - 11.Тараканова В. К., Борецька Н. О., Тараканов С. В. Ефективність застосування хореографічних вправ в спортивній практиці/ Зб. наукових праць – К.: Вінниця, 2001,- 217 с.
 - 12.Тараканова А. Танцюйте з нами: навчально-методичний посібник. – Нова книга: Вінниця, 2010, - 158 с.
 - 13.Українська хореографічна культура у сучасному державному процесі : стан, проблеми, перспективи: матеріали науково-практичної конференції / 28 жовтня 2003, м. Київ/. – К: ДАКККіМ, 2003, - 230 с.
 - 14.Фріз П.І. Хореографічна культура як чинник творчого розвитку особистості дитини: автореф; Львів, нац. муз. акад. ім. М.В. Лисенка, 2007,- 358 с.
 - 15.Химинець В. Інноваційна освітня діяльність. – Тернопіль: Мандрівець, 2009,-89 с.
 - 16.Шевчук А.С. Про що говорить український танець. Комунікативні цінності української хореографії. – Палітра педагога, 2009, - 5 с.

Інтернет ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
2. Прийоми акторської майстерності та імпрровізаційні вправи на заняттях із відділення: [http:// osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435/](http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435/)
3. Сценічний рух – основа органічної поведінки: <http://book.net/index.php?bid=22517&chapter=1&=achapter>
4. Український народний танець //Електронний ресурс – режим доступ: <http://www.ukrainian-dancing.com/biblioteka4.html>
5. CRY~ DancedbyDwana Smallwood of Alvin American Dance theatre. б) Відео (стор.2)
6. Raiford Rogers Ballet “Hammerklavier” Beethoven (excerpts)
7. (НА) Part (1,2,3) Body Remix – Golderg Variations, Marie Chouinard.
8. Festival “ Le Sacre +” imtanzhaus nrw) Відео (стор.3); Відео (стор.4)
9. Kyiv Modern – Ballet Fragent, “Rain”
- 10.Kyiv Modern – Ballet (Radu Roklitaru) – 1+1+1
- 11.Joni; Mitchell's the Drum – Preview

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виконання різноманітних завдань практичного характеру їх показ і демонстрація; експрес-опитування; презентації виконаних

результатів та досліджень; залік.

Форми контролю знань студентів: поточний; модульний (семестровий); підсумковий.

Оцінювання знань студентів здійснюється за накопичувальною 100- бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС-А,В,С,Д, Е, FХ, F).

Поточний контроль проводиться на кожному занятті з обов'язковим врахуванням результатів виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає комплексний підхід до процесу: оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми, врахування результату опрацьованого теоретичного матеріалу теми під час виконання практичних завдань та врахування набутих практичних навичок під час виконання завдань різного рівня складності.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Бали	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом теми. Володіє необхідною професійною термінологією, використовуючи її під час відповідей різного формату. Аргументовано може викладати зміст теоретично-практичних завдань, всебічно розкривати його під час виконання практичних завдань. Під час самостійної роботи користується обов'язковою та додатковою літературою і Інтернет - ресурсами. Систематично виконує практичні завдання самостійної роботи. Вільно і впевнено виконують різні за форматом комбінаторні співвідношення, композицій різного рівня складності, володіють правилами системи дихання і координаційними прийомами в залежності від рівня їх функціонування. Можуть встановити контроль за власним фізичним навантаженням, визначити реакцію організму на нього. Творчо підходять до вирішення варіативних практичних завдань. Демонструє відмінне виконання практичних завдань, що свідчить про високий рівень професійно-практичної підготовки.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом теми. Знає необхідну професійну термінологію. Обґрунтовано надає відповіді з теоретичних питань, При виконанні завдань самостійної роботи використовує знання обов'язкової літератури. Систематично виконує практичні завдання самостійної роботи. Недостатньо впевнено виконують різні за форматом комбінаторні співвідношення, композицій різного рівня складності, але володіють правилами системи дихання. Мають збій в регуляції координаційними прийомами в залежності від рівня їх функціонування. Можуть встановити контроль за власним навантаженням, не завжди визначають реакцію організму на нього. Творчо підходять до вирішення варіативних практичних завдань. Демонстрація виконання практичних завдань має незначні недоліки
3 Мінімальний поріг оцінювання	В цілому володіє навчальним матеріалом теми, орієнтується в термінології. Надає невпевнену відповідь на теоретичні запитання теми, з відсутнім аналізом та обґрунтуванням. Демонстрація практичних завдань має цілісне порушення, містить явні помилки, що демонструє посередній рівень виконання і відсутність систематичності в процесі навчання.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом теми. Поверхово

	орієнтується в арсеналі професійної термінології. Недостатньо розкриває зміст теоретичних питань. Засвоєння теоретичного матеріалу теми та виконання практичних завдань має фрагментарний характер. Демонстрація практичних завдань має низький рівень.
1	Частково володіє навчальним матеріалом теми. Відсутній зміст і розуміння термінології. Демонстрація практичних завдань різного рівня складностей містить відсутність систематичності, будь-яких вмінь та навичок для оцінювання рівня якості виконання.
0	Абсолютно не володіє навчальним матеріалом теми. Не розуміє змісту і методичного принципу виконання практичних завдань. Знання термінології відсутні.

Семестровий контроль знань студентів

Семестровий контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за семестр. Модульний (семестровий) контроль знань студентів (диференційований залік) здійснюється у формі усного опитування та практичного показу творчого завдання.

Критерії семестрового модульного оцінювання знань студентів

Усне опитування; практичний показ творчого завдання	Критерії оцінювання
9–10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом дисципліни. Володіє необхідною професійною термінологією, використовуючи її під час відповіді різного формату. Без помилок відповідає на запитання. Аргументовано може викладати зміст теоретично-практичних завдань, всебічно розкривати його, використовуючи повний обсяг знань набутий систематично на уроках, під час роботи з додатковою літературою, Інтернет - ресурсами. Демонструє відмінне виконання творчого завдання, що свідчить про високий рівень засвоєння знань та практичних навичок.
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом дисципліни. Знає термінологію. Надає вірні відповіді на теоретичні питання з деякими зауваженнями викладача. При цьому повно розкриває зміст питання, використовуючи знання обов'язкової літератури курсу. Демонстрація виконання творчого завдання має незначні недоліки.
6 Мінімальний поріг оцінювання	В цілому володіє навчальним матеріалом дисципліни, орієнтується в термінології. Надає невпевнену відповідь на теоретичні запитання, з відсутнім аналізом та обґрунтуванням. Виконання творчого завдання має цілісне порушення, містить явні помилки, що демонструє задовільний рівень засвоєння знань і практичних навичок дисципліни.
4 – 5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом дисципліни. Поверхово орієнтується в арсеналі професійної термінології. Недостатньо розкриває зміст теоретичного питання. Засвоєння тем теоретичного та виконання завдань практичного циклу має фрагментарний характер та помилки. Демонстрація творчих практичних завдань має низький рівень.

3 – 1	Частково володіє навчальним матеріалом дисципліни. Під час усних відповідей абсолютно відсутній зміст і розуміння питання. Демонстрація практичних завдань різного рівня складностей містить відсутність систематичності, будь-яких вмінь та навичок для оцінювання рівня якості виконання.
0	Абсолютно не володіє навчальним матеріалом тем теоретичного курсу. Не розуміє змісту і методичного принципу виконання практичних завдань. Знання термінології відсутні

Підсумковий бал з навчальної дисципліни.

Весь обсяг роботи студента за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни «Танець» є сумою балів, одержаних за виконання завдань аудиторної і самостійної роботи - за поточний, семестровий контроль (залік), також з подальшим переведенням в національну шкалу. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за різні види завдань - 100 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90-100	5 Відмінно	A
82-89	4 Добре	B
74-81		C
64-73	3 Задовільно	D
60-63		E
35-59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

Політика перескладання:

Поліпшення результату семестру з даного курсу можливо тільки один раз і здійснюється за бажанням студента. Обов'язково погоджується з викладачем курсу та з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем модулю визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання. Заборгованість з модуля повинна бути ліквідована студентом в поза аудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Поліпшення результату семестру оцінюється як підсумковий контроль.

Політика відвідування:

Систематичне відвідування занять є важливою складовою навчання. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відвідування студентами занять без пропусків впливає на оцінювання знань, умінь та навичок. За активність здобувач освіти отримує додаткові бали. За пропуски, за відсутність виконаних завдань самостійної роботи кількість балів може знижуватися.